

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO NR. X-493 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 2, 10, 11 IR 11¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. I-1234 2, 41 IR 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1), Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 41 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas Nr. 3) ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas Nr. 4; toliau kartu – įstatymų projektai).

Įstatymo projektas Nr. 1 parengtas siekiant patobulinti teisinį reguliavimą, susijusį su socialinių paslaugų rūšimis, socialinių paslaugų valdymu, skyrimu ir teikimu, socialinės globos įstaigų licencijavimu, socialinių paslaugų akreditavimu, finansavimu, mokėjimu už socialines paslaugas, ginčų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, nagrinėjimu. Įstatymo projektas Nr. 2 parengtas siekiant suderinti Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo ir Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo teisinį reguliavimą, susijusį su siūlymu Įstatymo projekte Nr. 1 reglamentuoti nuolatinio globotojo institutą, siekiant įteisinti ligos išmokos mokėjimą ir nuolatiniams globotojams. Įstatymo projektas Nr. 3 parengtas siekiant suderinti Įstatymo projekto Nr. 1, Įstatymo projekto Nr. 3 ir Vietos savivaldos įstatymo nuostatas, patikslinant atvejo vadybininko apibrėžtį, kvalifikacinius reikalavimus ir įvardijant konkrečios savivaldybės institucijos kompetenciją. Įstatymo projektas Nr. 4 parengtas siekiant patikslinti savivaldybės savarankiškąją funkciją socialinių paslaugų srityje, taip pat siekiant suderinti Įstatymo projekto Nr. 1 ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo teisinį reguliavimą.

I. Sprendžiama problema	<p>Įstatymo projekto Nr. 1 rengimą paskatinusios priežastys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Neišplėtotas socialinių paslaugų teikėjų ratas, kas įtakoja nepakankamą socialinių paslaugų prieinamumą ir plėtrą, nesudaro galimybių atsirasti naujiems socialinių paslaugų teikėjams, riboja socialinių paslaugų teikėjų konkurenciją bei socialinių paslaugų gavėjų galimybes rinktis socialinių paslaugų teikėją. 2. Nepakankamas socialinių paslaugų asmenų su negalia artimiesiems prieinamumas – trūksta laikino atokvėpio paslaugų, kas neužtikrina artimuosius su negalia prižiūrinčių asmenų teisės pailsėti, jų fizinės ir emocinės sveikatos išsaugojimo (atstatymo).
-------------------------	---

	<p>3. Nepakankamai išplėtotos alternatyvios institucinei globai socialinės paslaugos bendruomenėje, ribota jų įvairovė, nepakankamai užtikrinamos galimybės asmenims su negalia gyventi savarankiškai bendruomenėje ir gauti individualias paslaugas pagal poreikius; neišplėtotos socialinės paslaugos bendruomenėje vaikams, priklausomiems nuo psichoaktyvių medžiagų, rizikingai, žalingai vartojantiems.</p> <p>4. Nepakankamai užtikrinamas teisinio reguliavimo aiškumas ir sistemiškumas reglamentuojant socialinių paslaugų priskyrimą atskiroms socialinių paslaugų rūšims.</p> <p>5. Neišplėtotos alternatyvios vaiko globos (rūpybos), priežiūros formos, nepakankamai užtikrinančios geriausius likusio be tėvų globos vaiko, socialinę riziką patiriančio vaiko interesus, kad šie vaikai augtų šeimos aplinkoje. Globėjų trūkumas, nepakankamai išplėtotas ratas subjektų, pagal su globos centru sudarytą tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį galinčių prižiūrėti likusius be tėvų globos vaikus, nesudaro prielaidų nuolatinę globą (rūpybą), priežiūrą šeimoje patirti toms grupėms vaikų, kurių galimybės būti globojamiems šeimoje yra ribotos. Nustatyti reikalavimai budintiems globotojams nesudaro prielaidų profesionaliai likusio be tėvų globos vaiko, socialinę riziką patiriančio vaiko priežiūrai, jos kokybės užtikrinimui.</p> <p>6. Pagalbos pinigų galinčių gauti subjektų ratas yra neišsamus, apsiribojantis tik galimu jų mokėjimu vaikus globojančiai šeimai, budintiems globotojams per globos centrą arba asmeniui (šeimai). Kaip šios išmokos galima gavėjų grupė nėra įvardintos šeimynos, nesudarytos vienodos sąlygos kaip ir kitiems vaikus globojantiems (prižiūrintiems) asmenims gauti pagalbos pinigų, gerinti šeimynų ir jose globojamų (rūpinamų) vaikų padėtį, taip pat pagalbos pinigų galinčius gauti subjektus tikslinga papildyti nuolatiniais globotojais.</p> <p>7. Nepakankamas valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų socialinių paslaugų įstaigų vadovų darbo santykių reglamentavimas – kadencijų nebuvimas lemia tai, kad neužtikrinama valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų socialinių paslaugų įstaigų vadovų savalaikė kaita, nėra pakankamai teisinių mechanizmų užtikrinti jų rotacijos. Neterminuotų sutarčių pobūdis neskatina inicijuoti pokyčius ir prie jų prisitaikyti, nedidina vadovų atskaitomybės ir atsakomybės, nesudaro prielaidų skaidriam ir efektyviam socialinių paslaugų įstaigų valdymui. Neapibrėžta neprikaištingos reputacijos samprata, nenustatyta pareiga atitikti jai keliamus reikalavimus, neskatina socialinių paslaugų įstaigų vadovų atsakomybės.</p> <p>8. Nėra vienodų socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kvalifikacijos standartų visos šalies mastu, vyrauja netolygumai tiek socialinių paslaugų teikėjų, tiek savivaldybių lygmeniu, kas įtakoja ir nevienodą socialinių paslaugų kokybę. Nepakankamai aukšti reikalavimai, tam tikros išlygos socialinių darbuotojų kvalifikacijai neprideda prie socialinio darbo profesinės veiklos prestižo visuomenėje gerinimo, aukštų socialinio darbo rezultatų, socialinių paslaugų kokybės stiprinimo.</p> <p>Nėra tinkamo įrankio, užtikrinančio informacijos apie socialinių paslaugų srities darbuotojus kaupimą ir jos prieinamumą, kas trukdo užtikrinti tiek tikslingesnius bei efektyvesnius darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimo procesus, tiek gerinti socialinių paslaugų</p>
--	---

	<p>srities darbuotojų matomumą visose savivaldybėse, vykdyti socialinių paslaugų srities darbuotojų darbo užmokesčio, profesinės kompetencijos tobulinimo ir kt. stebėseną bei atitinkamai planuoti priemones šiose srityse.</p> <p>9. Netolygus socialinę priežiūrą teikiančių darbuotojų darbo krūvis, nenustatyti šias socialines paslaugas teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvai, turi neigiamą įtaką paslaugų teikimo procesams, socialinių paslaugų kokybei, trukdo efektyviam socialinių paslaugų planavimui, nesureguliuotas, per didelis darbo krūvis taip pat sąlygoja darbuotojų perdegimą.</p> <p>10. Nėra aiškių socialinių paslaugų kokybės vertinimo rodiklių, vieningo visoje šalyje taikomo socialinių paslaugų kokybės standarto, kas lemia socialinių paslaugų kokybės netolygumus tiek socialinių paslaugų įstaigų, tiek savivaldybių lygmeniu.</p> <p>11. Nepakankamai aiškiai reglamentuoti reikalavimai tiek licencijuojamai ūkio subjekto veiklai, tiek reikalavimai siekiant įgyti teisę teikti akredituotas socialines paslaugas – esminės ūkinės veiklos sąlygos, draudimai ir ribojimai, darantys esminį poveikį ūkinei veiklai.</p> <p>12. Negalią turintiems asmenims, kitoms asmenų grupėms socialinių paslaugų prieinamumas yra nepakankamas ne tik dėl nepakankamai išvystytų socialinių paslaugų savivaldybėse, tačiau ir dėl ribotų asmenų ir jų šeimų galimybių mokėti už socialines paslaugas, šie asmenys patiria skurdo riziką, socialinę atskirtį, dabartinis mokėjimo už socialines paslaugas reglamentavimas neprisideda prie jų socialinės atskirties mažinimo. Skurdas ir socialinė atskirtis, ypač tarp asmenų su negalia, senjorų, vienišų asmenų, išlieka opi problema, įtakojanti ir asmenų galimybes mokėti už socialines paslaugas.</p> <p>13. Nenustatytos konkrečių savivaldybės administravimo subjektų ir nepakankamai aiškiai reglamentuotos ir kitų socialinių paslaugų valdymo subjektų kompetencijos.</p> <p>14. Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo priede pateiktas įgyvendinamų Europos Sąjungos teisės aktų sąrašas neišsamus, nurodyti ne visi įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.</p> <p>Įstatymo projekto Nr. 2 rengimą paskatinusios priežastys: Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 2, 10, 11, 11¹ straipsniuose numatyti subjektai, turintys teisę gauti ligos išmoką. Siekiant užtikrinti reguliavimo sistemiškumą, tikslinga suderinti Socialinių paslaugų įstatymo ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo teisinį reguliavimą, susijusį su siūlymu Įstatymo projekte Nr. 1 reglamentuoti nuolatinio globotojo institutą, įteisinant ligos išmokos skyrimą ir nuolatiniams globotojams.</p> <p>Įstatymo projekto Nr. 3 rengimą paskatinusios priežastys: 1. Vadovaujantis teisinio reguliavimo sistemiškumo principu, tikslinga suderinti atitinkamas Įstatymo projekto Nr. 1, Įstatymo projekto Nr. 3 ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatas. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektu Nr. 1 nuo 2024 m. sausio 1 d. siūloma pripažinti netekusiu galios 26 straipsnio 6 dalies 3 punktą, reikalinga tikslinti atvejo vadybininko apibrėžtį. Taip pat suderinti Įstatymo projekto Nr. 3 ir Vietos savivaldos įstatymo teisinį</p>
--	--

	<p>reguliavimą, įvardijant konkrečias savivaldybės institucijas, suteikiančias įgaliojimus teikti socialines paslaugas šeimai.</p> <p>2. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pasiūlymus, tikslinga koreguoti atvejo vadybininkams taikomų kvalifikacinių reikalavimų formuluotes.</p> <p>Istatymo projekto Nr. 4 rengimą paskatinusios priežastys: Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 12 punkte numatyta savivaldybių savarankiškoji funkcija. Siekiant užtikrinti teisinio reguliavimo aiškumą ir sistemiškumą, tikslinga suderinti Socialinių paslaugų įstatymo ir Vietos savivaldos įstatymo teisinį reguliavimą, susijusį su siūlymu Įstatymo projekte Nr. 1 tikslinti savivaldybių institucijų kompetenciją, susijusią su nustatymu, kad savivaldybės institucijos atsako už socialinių paslaugų teikimo savivaldybės gyventojams užtikrinimą planuodamos socialines paslaugas, organizuodamos jų teikimą, vertindamos ir prevencinių bei laikino atokvėpio kokybę.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Istatymo projektu Nr. 1 siūloma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apibrėžti socialinių paslaugų teikėjus, numatyti, kad socialines paslaugas gali teikti ir fiziniai asmenys bei nustatyti reikalavimus, kuriuos fiziniai asmenys kaip socialinių paslaugų teikėjai privalo atitikti. 2. Patikslinti, kokios socialinės paslaugos priskiriamos prevencinių, bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų rūšims: nustatyti, kad prevencinėms socialinėms paslaugoms priskiriamos informavimo ir sociokultūrinės paslaugos; praplėsti specialiąsias socialines paslaugas, nustatant, kad joms priskiriamas ir laikinas atokvėpis, numatyti šios paslaugos finansavimo šaltinius, akreditavimo tvarką, nustatyti mokėjimą už šią paslaugą; nustatyti naujas socialinei priežiūrai priskiriamas paslaugas – socialinių dirbtuvių paslaugą, socialinę priežiūrą šeimoms, psichologinės ir socialinės reabilitacijos vaikams bendruomenėje paslaugas bei numatyti šių paslaugų finansavimo šaltinius, mokėjimą už šias paslaugas. 3. Tobulinti vaiko globos (rūpybos) / priežiūros sistemą: įtvirtinti nuolatinio globotojo institutą; numatyti reikalavimus asmeniui, norinčiam tapti nuolatinio globotoju, bei patikslinti reikalavimus budinčiam globotojui; nustatyti budinčio globotojo ir nuolatinio globotojo priežiūrų vaikų skaičių; nustatyti nuolatinio globotojo teises bei pareigas; nustatyti atlygį budinčiam globotojui ir nuolatiniam globotojui. 4. Praplėsti galimų pagalbos pinigų gavėjų ratą, nustatant, kad pagalbos pinigus gali gauti šeimynos ir nuolatiniai globotojai. 5. Numatyti valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų socialinių paslaugų įstaigų vadovams kadencijas bei pareigą atitikti nepriekaištingos reputacijos reikalavimus. 6. Nustatyti kvalifikacinius reikalavimus socialinių paslaugų srities darbuotojams – socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistui ir socialinės įtraukties koordinatoriui bei patikslinti kvalifikacinius reikalavimus socialiniam darbuotojui. 7. Numatyti, kad nustatomi darbo laiko sąnaudų normatyvai socialinę globą, socialinę priežiūrą ir laikiną atokvėpį teikiantiems darbuotojams.

	<p>8. Nustatyti, kad prevencinėms, bendrosioms ir specialiosioms socialinėms paslaugoms taikomi socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinami socialinių paslaugų kokybės reikalavimai.</p> <p>9. Patikslinti reikalavimus licencijuojamai ūkio subjekto veiklai bei socialinės globos įstaigų licencijavimo tvarką, taip pat reikalavimus socialinių paslaugų akreditavimui, akreditavimo tvarką.</p> <p>10. Tobulinti mokėjimo už socialines paslaugas teisinį reguliavimą: nustatyti, kokios bendrosios ir specialiosios socialinės paslaugos yra teikiamos nemokamai; patikslinti, kokios pajamos įskaitomos į asmens gaunamas pajamas nustatant asmens finansines galimybes, t. y. galimybes mokėti už socialines paslaugas; nustatyti mokėjimo tvarką ir mokėjimo dydį už socialinę priežiūrą ir dienos socialinę globą tais atvejais, kai suaugęs asmuo su negalia ar vaikas su negalia gauna slaugos išlaidų tikslinę kompensaciją ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensaciją, mokamą pagal Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymą (nuo 2024-01-01 – individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijas); numatyti mokėjimo už socialines paslaugas dydį, kai asmuo gauna keletą specialiųjų socialinių paslaugų arba keletą specialiųjų socialinių paslaugų ir asmeninę pagalbą pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą (nuo 2024-01-01 – Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą); atsisakyti šeimos pajamų vertinimo tais atvejais, kai nustatomas asmens, gyvenančio šeimoje, mokėjimo už dienos socialinę globą dydis; padidinti turto normatyvą asmeniui, kai mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą dydis nustatomas atsižvelgiant ir į asmens turtą; numatyti teisę savivaldybėms sumažinti mokėjimą už socialines paslaugas.</p> <p>11. Patikslinti socialinių paslaugų valdymo subjektų – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, savivaldybės institucijų, Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompetencijas bei numatyti konkrečių savivaldybės administravimo subjektų (savivaldybės tarybos, savivaldybės mero ir (ar) jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus, savivaldybės administracijos) kompetencijas.</p> <p>12. Patikslinti socialinių paslaugų finansavimo šaltinius.</p> <p>13. Patikslinti sprendimų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, apskundimo tvarką.</p> <p>14. Papildyti Įstatymo projekto Nr. 1 priedą įgyvendinamais Europos Sąjungos teisės aktais.</p> <p>Įstatymo projektu Nr. 2 siūloma numatyti, kad ligos išmoką gali gauti ir nuolatiniai globotojai.</p> <p>Įstatymo projektu Nr. 3 siūloma patikslinti kvalifikacinius reikalavimus, kurie keliami asmeniui, skiriamam atvejo vadybininku, patikslinti atvejo vadybininko apibrėžtį ir įvardinti konkrečią savivaldybės instituciją, suteikiančią įgaliojimus teikti socialines paslaugas šeimai.</p> <p>Įstatymo projektu Nr. 4 siūloma patikslinti savivaldybių savarankiškąją funkciją, numatant, kad savivaldybių savarankiškoji funkcija yra socialinių paslaugų teikimo užtikrinimas, jas planuojant ir</p>
--	--

	<p>organizuojant, vertinant prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugos kokybę, taip pat socialinių paslaugų įstaigų steigimas ir išlaikymas, t. y. papildant, kad vertinama ir prevencinių ir laikino atokvėpio kokybė.</p>
III. Priemonių kaštai	<p><i>Savivaldybių biudžeto lėšų ir valstybės biudžeto lėšų (dotacijoms savivaldybių biudžetams) reikės priėmus Įstatymo projektu Nr. 1 siūlomus pakeitimus:</i></p> <p>1) Dėl nuostatų, susijusių su mokėjimu už socialines paslaugas, įgyvendinimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dėl bendrųjų socialinių paslaugų, išskyrus transporto organizavimo ir maitinimo organizavimo paslaugas, teikimo nemokamai – preliminariais skaičiavimais (pagal savivaldybių pateiktus duomenis apie socialinių paslaugų finansavimą 2021 m.) iš savivaldybių biudžetų 2024 m. papildomai reikėtų apie 61,9 tūkst. eurų; - dėl socialinės priežiūros paslaugų – vaikų dienos socialinės priežiūros, socialinės priežiūros šeimoms, laikino apnakvindinimo, psichosocialinės pagalbos, pagalbos globėjams (rūpintojams), budintiems ir nuolatiniais globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti, socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, socialinių dirbtuvių paslaugų, intensyvios krizių įveikimo pagalbos (kai neteikiamas laikinas apgyvendinimas), palydėjimo paslaugos jaunuoliams (kai neteikiama su apgyvendinimu) teikimo nemokamai – preliminariais skaičiavimais (pagal savivaldybių pateiktus duomenis apie socialinių paslaugų finansavimą 2021 m.) iš savivaldybių biudžetų 2024 m. papildomai reikėtų apie 184 tūkst. eurų; - dėl socialinės priežiūros ir dienos socialinės globos teikimo asmenims su negalia, gaunantiems slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslines kompensacijas, kai nustatant asmens finansines galimybes mokėti už socialinę priežiūrą ir dienos socialinę globą į asmens pajamas įskaitoma tik slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos – preliminariais skaičiavimais (pagal savivaldybių pateiktus duomenis apie socialinių paslaugų finansavimą 2021 m.) iš savivaldybių biudžetų 2024 m. papildomai reikėtų apie 1,2 mln. eurų, iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams – apie 1 mln. eurų. <p>2) Dėl nuostatų, susijusių su socialinių dirbtuvių paslaugos teikimu, įgyvendinimo – iš savivaldybių biudžetų 2024 m. papildomai reikėtų apie 2,9 mln. eurų. Planuojama, kad 2024 m. veiks apie 70 socialinių dirbtuvių (kiekvienoje jų paslaugos bus teikiamos apie 12 asmenų (vienu metu) su negalia), kurių vienos išlaikymui per metus reikės apie 84 tūkst. eurų, iš kurių ne mažiau kaip 50 proc. bus finansuojama Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis.</p> <p>3) Dėl nuostatų, susijusių su nuolatinio globotojo veikla, įgyvendinimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dėl atlygio nuolatiniam globotojui mokėjimo – iš savivaldybių biudžetų papildomai reikėtų 2024 m. apie 1,8 mln. eurų, 2025 m. – apie 2,9 mln. eurų. Planuojama, kad 2024 metais Lietuvoje turėsime apie 60 nuolatinį globotojų, kurių atlygis už kiekvieną prižiūrimą vaiką bus ne mažesnis kaip 2 minimalios mėnesinės algos dydžio. 2025 metais planuojama, kad bus apie 100 nuolatinį globotojų Lietuvoje, skaičiuojant jiems tokį patį atlygio dydį. Taip pat apskaičiuotoje sumoje yra įtraukti ir paskaičiavimai dėl atlygio

	<p>mokėjimo kai pasibaigus vaiko globai (rūpybai) dėl pilnametystės, asmuo ir toliau bus prižiūrimas nuolatinio globotojo ir mokysis pagal bendrojo ugdymo programą, pagal formaliojo profesinio mokymo programą ar studijuos aukštojoje mokykloje, skaičiuojant, kad tokių atvejų galėtų būti apie 10 – 2024 m., ir apie 20 – 2025 m.</p> <p>- dėl pagalbos pinigų mokėjimo nuolatiniams globotojams – iš savivaldybių biudžetų papildomai reikėtų 2024 m. apie 105,8 tūkst. eurų, 2025 m. apie 176,4 tūkst. eurų. Šios lėšos buvo suplanuotos skaičiuojant, kad 2024 m. pas nuolatinius globotojus bus apie 60 vaikų, už kiekvieną vaiką bus mokama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 14 d. nutarime Nr. 583 “Dėl Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo” nustatyta rekomenduojama pagalbos pinigų suma už vieną vaiką (3 BSI dydžio). Atitinkamai skaičiuojama ir 2025 metams.</p> <p>4) Dėl nuostatų, susijusių su budinčio globotojo veikla, įgyvendinimo:</p> <p>- dėl atlygio budinčiam globotojui mokėjimo – iš savivaldybių biudžetų papildomai reikėtų 2024 m. apie 270 tūkst. eurų. Šios lėšos yra suplanuotos naujos nuostatos įtvirtinimui dėl atlygio mokėjimo kai pasibaigus vaiko globai (rūpybai) dėl pilnametystės, asmuo ir toliau bus prižiūrimas budinčio globotojo ir mokysis pagal bendrojo ugdymo programą, pagal formaliojo profesinio mokymo programą ar studijuos aukštojoje mokykloje, skaičiuojant, kad tokių atvejų 2024 m. galėtų būti apie 18.</p> <p>5) Dėl nuostatų, susijusių su pagalbos pinigų mokėjimu šeimynoms, įgyvendinimo – iš savivaldybių biudžetų papildomai reikėtų 2024 m. apie 449,8 tūkst. Eurų. Šios lėšos buvo suplanuotos skaičiuojant, kad 2024 m. šeimynoje už kiekvieną vaiką bus mokama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 14 d. nutarime Nr. 583 “Dėl Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo” nustatyta rekomenduojama pagalbos pinigų suma už vieną vaiką (3 BSI dydžio). Lėšų poreikis skaičiuotas atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu yra 54 šeimynos, kuriose gyvena 255 vaikai.</p> <p>6) Dėl nuostatų, susijusių su laikino atokvėpio paslaugos teikimu, įgyvendinimo – iš valstybės biudžeto 2024 m. papildomai reikės apie 7,7 mln. eurų, 2025 m. – apie 17,2 mln. eurų (specialiosioms dotacijoms savivaldybių biudžetams) (šios lėšos suplanuotos ir jų poreikis nurodytas 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinės sutelkties plėtros programos pažangos priemonės Nr. 09-003-02-02-01 „Plėtoti kompleksinę neįgaliųjų socialinės integracijos sistemą“ apraše). 2023 m. II pusmetį planuojama laikiną atokvėpį suteikti – apie 6417 asmenų, 2024 m. ir vėlesniais – apie 14 356 asmenims.</p> <p>7) Dėl nuostatų, susijusių su socialinių paslaugų srities darbuotojų informacinės sistemos sukūrimu, įgyvendinimo – iš valstybės biudžeto lėšų reikėtų apie 3 mln. eurų 2024 m. (šios lėšos suplanuotos ir jų poreikis nurodytas 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos šeimos politikos stiprinimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 09-004-02-05-01 „Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, didinti socialinės paramos veiksmingumą kriziniais atvejais šeimoje“ apraše).</p>
--	--

	<p>3-5 punktuose minimų lėšų papildomai planuoti neprireiks, nes skatinant alternatyvių institucijoms vaiko globos (rūpybos) formų, tokių kaip vaiko priežiūra pas nuolatinį globotoją, plėtrą, mažes lėšų poreikis bendruomeniniams vaikų globos namams išlaikyti. Nuo 2014 metų yra vykdoma institucinės vaikų globos pertvarka, kuria siekiama, kad visos iki tol sukurtos institucijos būtų pertvarkomos ar jų atsisakoma, tuo pačiu metu daugiau investuojant į realią pagalbą šeimai ir vaikams, skatinant alternatyvių institucijoms globos (rūpybos) formų kūrimą.</p> <p>Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų reikės priėmus Įstatymo projektu Nr. 2 siūlomus pakeitimus dėl ligos išmokos mokėjimo nuolatiniais globotojams – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų reikėtų 2024 m. apie 32 tūkst. eurų, 2025 m. apie 55 tūkst. eurų; Šios lėšos buvo suplanuotos skaičiuojant, kad 2024 m. bus apie 60 nuolatinį globotojų, 2025 m. – apie 100.</p> <p>Iš savivaldybių biudžetų, vykdant savarankiškas funkcijas, papildomai reikėtų: 2024 m. – apie 7 mln. eurų <i>(iš kurių, kaip nurodyta aukščiau, apie 2,6 mln. eurų nereikės papildomai, darant prielaidą, kad skatinant alternatyvių institucijoms vaiko globos (rūpybos) formų, tokių kaip vaiko priežiūra pas nuolatinį globotoją, plėtrą, mažes lėšų poreikis bendruomeniniams vaikų globos namams išlaikyti).</i></p> <p>Iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams: 2024 m. – apie 11,7 mln. eurų <i>(iš jų apie 1 mln. eurų asmenų su sunkia negalia socialinei globai).</i></p> <p>Iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų: 2024 m. – apie 32 tūkst. eurų.</p> <p>Savivaldybių biudžeto lėšų ir valstybės biudžeto lėšų priėmus Įstatymo projektu Nr. 3 ir 4 siūlomus pakeitimus, nereikės.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Patvirtinus Įstatymo projektą Nr. 1 didėtų socialinių paslaugų prieinamumas ir plėtra, socialinių paslaugų gavėjų galimybės rinktis socialinių paslaugų teikėją, išsiplėstų socialinių paslaugų teikėjų ratas, socialines paslaugas galėtų teikti ir fiziniai asmenys; gerėtų laikino atokvėpio paslaugų prieinamumas asmenis su negalia prižiūrintiems artimiesiems; didėtų socialinių paslaugų bendruomenėje įvairovė, asmenų su negalia įtraukimas į savarankišką ir bendruomenės gyvenimą; būtų geriau užtikrinami geriausi likusio be tėvų globos vaiko, socialinę riziką patiriančio vaiko interesai, daugiau vaikų, likusių be tėvų globos, augtų šeimos aplinkoje, geriau užtikrinama vaiko priežiūros kokybė; būtų gerinama šeimynų ir jose globojamų (rūpinamų) vaikų, nuolatinį globotojų finansinė padėtis; geriau užtikrinamas valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų socialinių paslaugų įstaigų veiklos progresas ir pažanga, vadybos efektyvumas ir aukštas vadovų kompetencijos lygis, skaidrus ir efektyvus socialinių paslaugų įstaigų valdymas; užtikrinami vienodi socialinių paslaugų srities darbuotojų kvalifikacijos standartai visos šalies mastu, didinamas socialinio darbo profesinės veiklos prestižas, gerinami</p>

	<p>socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimo, stebėsenos procesai; gerinami socialinių paslaugų planavimo ir teikimo procesai, mažinamos darbuotojų perdegimo rizikos, užtikrinamas tolygus socialines paslaugas teikiančių darbuotojų darbo krūvis; standartizuojama socialinių paslaugų kokybė, mažinami socialinių paslaugų kokybės netolygumai tiek socialinių paslaugų teikėjų, tiek savivaldybių lygmeniu; didinama pažeidžiamų asmenų socialinė gerovė, mažinama jų socialinė atskirtis, finansinė našta, tenkanti tiek pažeidžiamiesiems asmenims, tiek jų šeimos nariams, didinamos galimybės gauti reikalingas socialines paslaugas; užtikrinamas teisinio reguliavimo aiškumas tam tikras kompetencijas priskiriant konkrečioms savivaldybės institucijoms.</p> <p>Patvirtinus Įstatymo projektą Nr. 2 būtų sudaryta galimybė nuolatiniais globotojams gauti ligos išmokas, sudarytos prielaidos patenkinti nuolatinį globotojų poreikius ir paskatinti daugiau asmenų užsiimti šia veikla.</p> <p>Patvirtinus Įstatymo projektą Nr. 3 būtų patikslinta atvejo vadybininko apibrėžtis, jam keliami kvalifikaciniai reikalavimai bei užtikrintas teisinio reguliavimo suderinamumas su siūlomais Įstatymo projekto Nr. 1 pakeitimais ir Vietos savivaldos įstatymo nuostatomis.</p> <p>Patvirtinus Įstatymo projektą Nr. 4 būtų patikslinta savarankiškoji savivaldybių funkcija, siekiant užtikrinti teisinio reguliavimo aiškumą, siūlomų Įstatymo projekto Nr. 1 ir šio Įstatymo projekto nuostatų suderinamumą.</p> <p>Taip pat būtų patobulintas teisinis reguliavimas, kuriame būtų užtikrinti teisinio reguliavimo aiškumo ir sistemiškumo principai.</p>
--	---

Išsamesnė informacija apie Įstatymų projektus pateikiama Įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Vyriausybės programa), nuostatomis. Įstatymo projektas Nr. 1 susijęs su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 3.2.4 papunktyje nurodytos priemonės „Pakeisti teisinį reglamentavimą, siekiant užtikrinti laikiną atokvėpį sunkios negalios šeimos narius prižiūrintiems ar slaugantiems asmenims“ įgyvendinimu.

Įstatymo projektu Nr. 1 įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti Projekto Nr. 1 priede ir, vadovaujantis Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, sistemoje LINESIS pateiktos atitikties lentelės, kurios šiuo metu derinamos su Teisingumo ministerija (darbo tvarka).

Įstatymo projektu Nr. 1 įgyvendinama: 1) 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyra; 2) 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso; 3)

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB; 4) 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 2004/81/EB dėl leidimo gyventi šalyje išdavimo trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra prekybos žmonėmis aukos arba kurie dalyvavo vykdant nelegalios imigracijos padėjimo veiksmus, bendradarbiaujantiems su kompetentingomis institucijomis; 5) 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/41/ES dėl vienodo požiūrio į savarankiškai dirbančius vyrus ir moteris principo taikymo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 86/613/EEB; 6) 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR; 7) 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR; 8) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR; 9) 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, kitų norminių teisės aktų rengimo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Įstatymo projektuose Nr. 1 ir Nr. 3 vartojamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai suderinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai buvo paskelbti (2022 m. spalio 24 d. ir 2023 m. vasario 7 d.) Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir teikti išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Vyriausybės atstovų įstaigai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigai, Socialinių paslaugų priežiūros departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Neįgaliųjų reikalų departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui, Lietuvos negalios organizacijų forumui, Lietuvos neįgaliųjų draugijai, Lietuvos žmonių su negalia sąjungai, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacijai, Socialinių įstaigų vadovų asociacijai, Lietuvos pagyvenusių ir neįgalių žmonių globos įstaigų ir vadovaujančių darbuotojų asociacijai „Rūpestinga globa“, Socialinių paslaugų įstaigų vadovų asociacijai, Savivaldybių socialinės globos įstaigų vadovų asociacijai, Lietuvos šeimynų asociacijai, Nacionalinei pažangių globos namų asociacijai, Nacionaliniam skurdo mažinimo organizacijų tinklui (2022 m. rugsėjo 14 d., lapkričio 7 d., 2023 m. sausio 10 d., kovo 24 d. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija organizavo susitikimus su Lietuvos savivaldybių asociacija, 2022 m. rugsėjo 26 d. – su socialinių įstaigų vadovus vienijančių asociacijų atstovais, 2023 m. vasario 27 d. – su Socialinio darbo taryba, kurių metu pristatė numatomus pokyčius ir atsakė į klausimus, numatomi pokyčiai 2022 m. rugsėjo 26 d. ir 2023 m. balandžio 3 d. pristatyti Neįgaliųjų reikalų tarybai, 2022 m. gruodžio 9 d. – Lietuvos žmonių su negalia sąjungos asocijuotų narių atstovams, 2023 m. vasario 28 d. – neįgaliųjų nevyriausybiniams organizacijoms).

Įstatymų projektai su Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba suderinti be pastabų.

Įstatymų projektai patikslinti pagal Teisingumo ministerijos, Finansų ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos savivaldybių

asociacijos, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos, Vyriausybės atstovų įstaigos, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos, Socialinių paslaugų priežiūros departamento, Neįgaliųjų reikalų departamento, Lietuvos žmonių su negalia sąjungos, Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“, Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacijos, Socialinių įstaigų vadovų asociacijos, Socialinių paslaugų įstaigų vadovų asociacijos, Savivaldybių socialinės globos įstaigų vadovų asociacijos pastabas (pastabas, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, suderintos darbo tvarka). Siekiant aptarti gautas pastabas papildomai buvo organizuojami susitikimai su Lietuvos savivaldybių asociacijos, Teisingumo ministerijos atstovais.

Dėl Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos, Lietuvos šeimynų asociacijos pastabų, į kurias nebuvo atsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies ir kurios nesuderintos darbo tvarka, parengta derinimo pažyma, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 34 punktu.

Dėl Finansų ministerijos teiktos pastabos dėl siūlomų įstatyminių nuostatų, pareikalausiančių 2024 metais papildomų lėšų, įgyvendinimo finansinių galimybių, sprendimai planuojami priimti 2023 m. birželio mėn. numatomame organizuoti Finansų ministerijos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasitarime dėl 2024–2026 metais planuojamų pasiekti rezultatų ir maksimalių valstybės biudžeto asignavimų sumų.

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Lietuvos neįgaliųjų draugija, Lietuvos pagyvenusių ir neįgalių žmonių globos įstaigų ir vadovaujančių darbuotojų asociacija „Rūpestinga globa“ per nustatytą terminą pastabų ir pasiūlymų nepateikė, todėl, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 30 punktu, laikome, kad teisės aktų projektams pritaria.

Įstatymų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS), kur su jais gali susipažinti suinteresuotos institucijos ir visuomenė. Kitų konsultavimosi su visuomene būdų nenumatyta.

Įstatymų projektai suderinti su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenų apsaugos pareigūnu.

Atliktas Įstatymo projekto Nr. 1 antikorupcinis vertinimas.

Įstatymų projektų rengimą inicijavo Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Įstatymų projektus parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinių paslaugų grupės (vadovė Violeta Toleikienė, tel. +370 613 12 459, el. p. Violeta.Toleikiene@socmin.lt) vyresnioji patarėja Jurgita Gajauskienė, tel. +370 659 24 797, el. p. Jurgita.Gajauskiene@socmin.lt, patarėja Jovita Kuzmickienė, tel. +370 658 59 209, el. p. Jovita.Kuzmickiene@socmin.lt, patarėja Jovita Nedveckė, tel. +370 649 56 852, Jovita.Nedveckea@socmin.lt, patarėja Indrė Ivanauskienė, tel. +370 658 58 766, el. p. Indre.Ivanauskiene@socmin.lt, patarėja Dalia Filipavičiūtė, tel. +370 658 60 131, el. p. Dalia.Filipaviciute@socmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projektas Nr. 1 ir jo 2 straipsnio lyginamasis variantas, 65 lapai.
3. Įstatymo projektas Nr. 2 ir jo lyginamasis variantas, 8 lapai.
4. Įstatymo projektas Nr. 3 ir jo lyginamasis variantas, 4 lapai.
5. Įstatymo projektas Nr. 4 ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
6. Aiškinamasis raštas, 56 lapai.
7. Įstatymo projekto Nr. 1 Antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.
8. Teisės aktų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar verstis, proporcingumo vertinimo atlikimo formos, 69 lapai.

9. Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimas pinigine išraiška, 5 lapai.
10. Derinimo pažyma, 6 lapai.
11. Suinteresuotų institucijų pastabos, 62 lapai.

Ministrė

Monika Navickienė

Jurgita Gajauskienė, tel. +370 659 24 797, el. p. jurgita.gajauskiene@socmin.lt